

Αθήνα, 6 Οκτωβρίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Διαθεσιμότητα δικτύου για σύνδεση έργων ενεργειακών κοινοτήτων στις λιγνιτικές περιοχές»

Η ισχύουσα νομοθεσία (ΥΑ, ΦΕΚ Β/940/20.3.2020) θέλοντας να ενισχύσει την αγορά ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, καθόρισε ειδικό πλαίσιο προτεραιότητας στην αξιολόγηση και χορήγηση οριστικών προσφορών σύνδεσης για σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ διαφόρων τεχνολογιών από τον Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ) και από τον Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς (ΑΔΜΗΕ). Ειδικότερα για τις λιγνιτικές περιοχές προβλέπει τη σύνταξη ειδικού καταλόγου προτεραιότητας για αιτήσεις των περιοχών αυτών, οι οποίες θα αξιολογούνται παράλληλα με τις λοιπές αιτήσεις της ίδιας διοικητικής περιφέρειας του ΔΕΔΔΗΕ, ενώ κατόπιν συνεννόησης με το ΥΠΕΝ, ο ΔΕΔΔΗΕ θα δημιουργήσει ειδική ομάδα εξέτασης για τις αιτήσεις των περιοχών αυτών, με στόχο την ταχύτερη διεκπεραίωσή τους. Επίσης, διατηρείται η σχετική προτεραιότητα για αιτήσεις που υποβάλλονται από ενεργειακές κοινότητες στις οποίες συμμετέχουν Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, από ενεργειακές κοινότητες που δεν διανέμουν κέρδη ή από ενεργειακές κοινότητες στις οποίες συμμετέχουν περισσότερα από 60 μέλη.

Το τελευταίο διάστημα παρατηρείται μια σημαντική δραστηριοποίηση της τοπικής κοινωνίας της Δυτικής Μακεδονίας, με στόχο τη συμμετοχή στην ενεργειακή μετάβαση, αξιοποιώντας το εργαλείο των ενεργειακών κοινοτήτων για κοινωνικά σκοπούς. Χαρακτηριστικά είναι τα παραδείγματα των ενεργειακών κοινοτήτων που έχουν συστήσει οι Δήμοι Κοζάνης και Φλώρινας-Πρεσπών, όπως επίσης και η σύσταση του πρώτου δικτύου ενεργειακών κοινοτήτων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα «ΟΦεΛΟΣ» για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών των πολιτών. Επιπλέον η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας έχει συστήσει ενεργειακή κοινότητα σε συνεργασία με τους 13 Δήμους στα όριά της και το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ενώ έχει ανακοινώσει ότι θα προχωρήσει το επόμενο διάστημα στη σύσταση ακόμα μιας ενεργειακής κοινότητας με τους ΤΟΕΒ της περιοχής.

Χρειάστηκαν δυο χρόνια έντονης κριτικής και ερωτήσεών μας στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου της Κυβέρνησης καθώς και σχετικών προτάσεών μας για συμπερίληψη των ενεργειακών κοινοτήτων στο σχεδιασμό της Κυβέρνησης για την απολιγνιτοποίηση. Στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής

Μετάβασης (ΣΔΑΜ),στις τρεις εκδοχές του, στην πρώτη εκδοχή των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης, όπως και στο ελληνικό σχέδιο για την αξιοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, δεν υπήρχε καμία αναφορά στις ενεργειακές κοινότητες.

Οι ενεργειακές κοινότητες θεσμοθετήθηκαν από την Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ με το ν.4513/2018, αφορούν την ενεργειακή δημοκρατία, τον πλουραλισμό και την αποκέντρωση του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, και αποτελεί έκφραση της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.), που ως ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ την έχουμε ως οριζόντια δράση στο αναπτυξιακό μας σχέδιο. Οι Ενεργειακές κοινότητες επιτρέπουν σε όλους (φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα, ΝΠΔΔ, ΟΤΑ) να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της ενεργειακής μετάβασης) και τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη επιστρέφονται στις τοπικές οικονομίες. Στις προγραμματικές μας θέσεις προβλέπουμε: Την ουσιαστική συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας με το **50% του ενεργειακού δυναμικού** να παράγεται από νοικοκυριά, μικρές επιχειρήσεις και τοπικές κοινωνίες **μέσω ενεργειακών κοινοτήτων** και άλλων σχημάτων και των κατάλληλων κινήτρων.

Ειδικά για τις λιγνιτικές περιοχές ο ΣΥΡΙΖΑ είχε προβλέψει ειδική χρηματοδότηση των ενεργειακών κοινοτήτων στο πλαίσιο του Εθνικού Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, του πρώτου στην Ευρώπη, που υλοποιήθηκε το 2018 από την Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ. Με την υπ' αριθ. Οικ. 67 (ΦΕΚ Β'1149/2019) Υπουργική Απόφαση, Ποσοστό έξι τοις εκατό (6%) των εσόδων από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για το έτος 2018, διατέθηκε στο Πράσινο Ταμείο για τις Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης, Φλώρινας και στο Δήμο Μεγαλόπολης της Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας. Τα έργα και δράσεις προς χρηματοδότηση περιλάμβαναν και χρηματοδότηση μελετών βιωσιμότητας και τεχνικής ωρίμανσης έργων Ενεργειακών Κοινοτήτων με έμφαση σε έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, εξηλεκτρισμού των μεταφορών και εξοικονόμησης ενέργειας από Ενεργειακές Κοινότητες, με βάση τα κριτήρια που ισχύουν σε παρόμοια χρηματοδοτικά εργαλεία.

Η χρηματοδότηση από το Πράσινο Ταμείο για τις Ενεργειακές Κοινότητες των λιγνιτικών περιοχών παραμένει παγωμένη εδώ και δυο χρόνια. Οι εξαγγελίες για ενεργοποίηση της χρηματοδότησης εντός του 2021 δεν έχουν ακόμα επιβεβαιωθεί και απλά είναι ενδεικτικές του υποκριτικού ενδιαφέροντος της κυβέρνησης για τις ενεργειακές κοινότητες.

Πλέον έργα ενεργειακών κοινοτήτων περιλαμβάνονται τόσο στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ) όσο και στο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΑΔΑΜ) 2021- 2027 που τέθηκαν σε διαβούλευση τον Ιούνιο, ενώ το κόστος εγκατάστασης έργων αυτοπαραγωγής, θέρμανσης,

αποθήκευσης και εξοικονόμησης ενέργειας από ενεργειακές κοινότητες είναι επιλέξιμο για χρηματοδότηση από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.

Ωστόσο, παραμένει ασαφές αν υπάρχει η δυνατότητα σύνδεσης τέτοιων έργων αυτοπαραγωγής από ενεργειακές κοινότητες κοινωφελούς σκοπού για κάλυψη ιδίων αναγκών στο ηλεκτρικό δίκτυο, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση αυτών των έργων.

Επειδή η ανάπτυξη των ενεργειακών κοινοτήτων αποτελεί σημαντικό στοιχείο για τη συμμετοχή των πολιτών στη δίκαιη ενεργειακή μετάβαση.

Επειδή για να απορροφηθούν αποτελεσματικά οι ευρωπαϊκές και εθνικές χρηματοδοτήσεις που αφορούν τα έργα των ενεργειακών κοινοτήτων στις λιγνιτικές περιοχές, θα πρέπει να μπορούν τα εν λόγω έργα να υλοποιηθούν.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Υπάρχει διαθέσιμος «ηλεκτρικός χώρος» στις λιγνιτικές περιοχές για την εγκατάσταση μικρών φωτοβολταϊκών σταθμών έως 3 MW που αφορούν κυρίως ενεργειακές κοινότητες κοινωφελούς σκοπού, οι οποίες στοχεύουν στην κάλυψη ιδίων ενεργειακών αναγκών; Αν υπάρχει, πόσα MW τέτοιων έργων ενεργειακών κοινοτήτων μπορούν να συνδεθούν στο δίκτυο στις λιγνιτικές περιοχές της χώρας (Δυτική Μακεδονία και Μεγαλόπολη);

2. Σε περίπτωση που το υφιστάμενο δίκτυο είναι κορεσμένο και τα έργα των ενεργειακών κοινοτήτων κοινωφελούς σκοπού (ΟΤΑ και πολιτών) δεν δύναται να συνδεθούν, σε ποιες ενέργειες προτίθεται να προβεί ώστε να υποστηρίξει έμπρακτα την υλοποίηση των έργων των ενεργειακών κοινοτήτων κοινωφελούς χαρακτήρα;

3. Υπάρχει πρόβλεψη στον σχεδιασμό για τη Δίκαιη Μετάβαση (ΕΣΔΙΜ, ΠΔΑΜ 2021-2027) για την αναβάθμιση των δικτύων στις λιγνιτικές περιοχές και τη δημιουργία νέων υποσταθμών, ώστε να μπορέσουν να υποστηριχτούν τα έργα των ενεργειακών κοινοτήτων κοινωφελούς χαρακτήρα;

4. Θα ενεργοποιηθεί η χρηματοδότηση των ενεργειακών κοινοτήτων στις λιγνιτικές περιοχές από τους πόρους του Πράσινου Ταμείου για το 2021; Πότε και με τι ποσό προβλέπεται;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Πέρκα Θεπίστη(Πέτη)

Φάμελλος Σωκράτης

Βαρδάκης Σωκράτης

Βέττα Καλλιόπη

Δραγασάκης Ιωάννης
Λάππας Σπύρος
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος(Χάρης)
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μπαλάφας Ιωάννης
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Μωραΐτης Αθανάσιος(Θάνος)
Παπαηλιού Γεώργιος
Πούλου Παναγιού(Γιώτα)
Ραγκούσης Ιωάννης
Σαντορινιός Νεκτάριος
Σκούφα Ελισσάβετ(Μπέττυ)
Τζούφη Μερόπη
Φίλης Νικόλαος
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης(Μίλτος)